

ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ Α.Τ.Ε.

Καραϊσκάκη 140 - 144 Πάτρα

Τηλ : 2610 - 620460

Φαχ : 2610 - 240476

e-mail : parasks@otenet.gr

**ΠΡΟΣ
ΒΗΜΑ ΜΕΛΩΝ ΣΑΤΕ**

Θέμα: Το άρθρο 75, οι υπερβολικές εκπτώσεις και οι "διαγωνισμοί" με πολλαπλά κριτήρια διαμορφώνουν νέο τοπίο αποκλεισμών και στρέβλωσης του ανταγωνισμού στα δημόσια έργα.

A. Σχετικά με τα κριτήρια επιλογής και το άρθρο 75 του ν.4412/2016.

Πρόσφατα διακηρύχθηκαν στην περιοχή μας τέσσερα έργα οδοποιίας (ασφαλτικά) προϋπολογισμών 7.000.000, 6.000.000, 3.000.000 και 2.000.000 € περίπου αντίστοιχα, το σύνολο 18.000.000 €.

Στην διακήρυξη του πρώτου έργου περιλαμβάνεται όρος στα κριτήρια επιλογής του άρθρου 22.Γ για ελάχιστο απαιτούμενο ετήσιο κύκλο εργασιών και για έκαστο από τα τρία τελευταία έτη 2.820.000 € (8.460.000 στην τριετία) και ταυτόχρονα 2.290.000 € (6.870.000 στην τριετία) για ελάχιστο απαιτούμενο κύκλο έργων ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ.

Αν μεταφράσουμε τον ζητούμενο κύκλο εργασιών σε προϋπολογισμό έργων με μέση έκπτωση 60% (και λίγο λέω) ουσιαστικά απαιτούνται ετήσια εκτελεσμένα έργα, για τρία συνεχόμενα χρόνια, προϋπολογισμού 7.000.000 € γενικά και 5.700.000 € περίπου για έργα ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ και άρα αντίστοιχα στην τριετία συνολικά 21.000.000 € και 16.100.000 € περίπου !!!

Μεγαλεία !! Άλλωστε λεφτά υπάρχουν....

Τα ίδια ακριβώς ισχύουν αναλογικά και για τα υπόλοιπα έργα εφ' όσον ο ζητούμενος γενικός κύκλος εργασιών έχει υπολογιστεί στο μισό του προϋπολογισμού των έργων και ο ειδικός της οδοποιίας περίπου στο 40%.

Παρόμοια κρούσματα μαθαίνουμε ότι εμφανίζονται σε όλη τη χώρα δεδομένης της νομοθετικής ασάφειας που επικρατεί εφ' όσον η ΕΑΑΔΗΣΥ ισχυρίζεται ότι δεν υπάρχουν πια καλούμενες τάξεις παρά μόνο τα κριτήρια επιλογής του άρθρου 75 πράγμα το οποίο δεν τεκμαίρεται από τη νομοθεσία όπως αναφέρεται και στο άρθρο 119 παραγρ.4 του ν.4472/2017. Στην πράξη άλλες αρχές ζητάνε τάξεις, άλλες κριτήρια και άλλες και από τα δύο !!!

Σε ερώτησή μας στην συγκεκριμένη υπηρεσία για τους όρους αυτούς μας απάντησαν ότι έκαναν εφαρμογή του άρθρου 75 του ν.4412/2016 και μάλιστα ζήτησαν το μισό του προϋπολογισμού των έργων ενώ μπορούσαν να ζητήσουν μέχρι τον διπλό !!!

Επίσης μας προέτρεψαν να βρούμε δάνεια εμπειρία λες και αυτή είναι είδος εν αφθονία ή μπορεί να παρέχεται εικονικά. **Στις διακηρύξεις όμως αναφέρεται ότι ο "δανείζων" είναι συνυπεύθυνος στην κατασκευή του έργου.**

Ας δούμε όμως τι αναφέρει το άρθρο 75 κατ' εφαρμογή του άρθρου 58 της κοινοτικής οδηγίας 24/2014:

" 3.Όσον αφορά την οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να επιβάλλουν απαιτήσεις που να διασφαλίζουν ότι οι οικονομικοί φορείς διαθέτουν την αναγκαία οικονομική και χρηματοδοτική ικανότητα για την εκτέλεση της σύμβασης. Για το σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν ειδικότερα από τους οικονομικούς φορείς, να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών

στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, ιδίως, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού...Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί φορείς δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης..."

Εδώ λοιπόν ο νόμος μιλάει για έναν απροσδιόριστο ετήσιο κύκλο χωρίς να προσδιορίζει ποιού έτους.

Επίσης μιλάει για τζίρο επί της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης που δεν ταυτίζεται κατ' ανάγκη με τον προϋπολογισμό του έργου.

Ας δούμε όμως τι αναφέρει επί του θέματος και η περιβόητη οδηγία 24/2014.

Στα εισηγητικά της παραγρ.83 αναφέρεται:

"Οι υπερβολικά αυστηρές απαιτήσεις όσον αφορά την οικονομική και χρηματοπιστωτική ικανότητα συχνά αποτελούν αδικαιολόγητο εμπόδιο στη συμμετοχή ΜΜΕ σε δημόσιες προμήθειες. Ενδεχόμενες τέτοιες απαιτήσεις θα πρέπει να είναι συναφείς και ανάλογες με το αντικείμενο της σύμβασης. Ειδικότερα, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται στις αναθέτουσες αρχές να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να έχουν έναν ελάχιστο κύκλο εργασιών ο οποίος θα είναι δυσανάλογος προς το αντικείμενο της σύμβασης· η σχετική απαίτηση δεν θα πρέπει κανονικά να υπερβαίνει κατ' ανώτατο όριο το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης. Ωστόσο, σε δεόντως δικαιολογημένες περιστάσεις, θα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζονται υψηλότερες απαιτήσεις. Οι εν λόγω περιστάσεις μπορεί να σχετίζονται με τους υψηλούς κινδύνους που συνεπάγεται η εκτέλεση της σύμβασης ή με το γεγονός ότι η έγκαιρη και ορθή εκτέλεσή της είναι κρίσιμης σημασίας, παραδείγματος χάρη γιατί αποτελεί απαραίτητη προκαταρκτική προϋπόθεση για την εκτέλεση άλλων συμβάσεων. Σε αυτές τις δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να παραμένουν ελεύθερες να αποφασίσουν αυτόνομα αν είναι σκόπιμο και κατάλληλο να προβλεφθούν υψηλότερες ελάχιστες απαιτήσεις κύκλου εργασιών χωρίς διοικητική ή δικαστική εποπτεία. Όταν πρόκειται να εφαρμοστούν υψηλότερες ελάχιστες απαιτήσεις κύκλου εργασιών, οι αναθέτουσες αρχές παραμένουν ελεύθερες να ορίσουν το επίπεδο, εφόσον είναι συναφές και ανάλογο με το αντικείμενο της σύμβασης. Όταν η αναθέτουσα αρχή αποφασίσει ότι η ελάχιστη απαίτηση κύκλου εργασιών θα πρέπει να ορισθεί σε επίπεδο άνω του διπλασίου της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, οι βασικοί λόγοι της επιλογής της αναθέτουσας αρχής θα πρέπει να αναφέρονται στη χωριστή έκθεση ή τα έγγραφα της προμήθειας. Οι αναθέτουσες αρχές θα πρέπει να μπορούν επίσης να ζητήσουν πληροφορίες σχετικά με την αναλογία, φερ' ειπείν, ενεργητικού και παθητικού στους ετήσιους λογαριασμούς. Η θετική αναλογία από την οποία προκύπτουν επίπεδα ενεργητικού υψηλότερα από του παθητικού θα μπορούσε να παράσχει πρόσθετα αποδεικτικά στοιχεία για την οικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα..."

Στο άρθρο 58 επίσης αναφέρεται:

".....Για τον σκοπό αυτόν, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν, ειδικότερα, από τους οικονομικούς φορείς να έχουν έναν ορισμένο ελάχιστο ετήσιο κύκλο εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ορισμένου ελάχιστου κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που καλύπτεται από τη σύμβαση. Επίσης, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να απαιτούν από τους οικονομικούς φορείς να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς, παρουσιάζοντας την αναλογία, φερ' ειπείν, στοιχείων ενεργητικού και παθητικού. Μπορούν επίσης να απαιτούν κατάλληλο επίπεδο ασφαλιστικής κάλυψης έναντι επαγγελματικών κινδύνων. Ο ελάχιστος ετήσιος κύκλος εργασιών που απαιτείται να έχουν οι οικονομικοί

φορείς δεν υπερβαίνει το διπλάσιο της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, όπως σχετικά με τους ειδικούς κινδύνους που αφορούν τη φύση των έργων, των υπηρεσιών ή των αγαθών..."

Τέλος στο σχετικό παράρτημα των αποδεικτικών μέσων της οδηγίας αναφέρεται:

"ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΧΙΙ

ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΑ ΜΕΣΑ ΓΙΑ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Μέρος Ι: Οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια

Η οικονομική και χρηματοοικονομική επάρκεια του οικονομικού φορέα είναι δυνατόν, κατά κανόνα, να αποδεικνύεται με ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

α) κατάλληλες τραπεζικές βεβαιώσεις ή, ενδεχομένως, πιστοποιητικό ασφαλιστικής κάλυψης επαγγελματικών κινδύνων·

β) ισολογισμούς ή αποσπάσματα ισολογισμών, στην περίπτωση που η δημοσίευση των ισολογισμών απαιτείται από τη νομοθεσία της χώρας όπου είναι εγκατεστημένος ο οικονομικός φορέας·

γ) δήλωση περί του ολικού ύψους του κύκλου εργασιών και, ενδεχομένως, του κύκλου εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων που αποτελεί το αντικείμενο της σύμβασης, για τις τρεις τελευταίες οικονομικές χρήσεις κατ' ανώτατο όριο, συναρτήσει της ημερομηνίας δημιουργίας του οικονομικού φορέα ή έναρξης των δραστηριοτήτων του, εφόσον είναι διαθέσιμες οι πληροφορίες για τον εν λόγω κύκλο εργασιών."

Τεχνική ικανότητα

Αποδεικτικά στοιχεία των τεχνικών ικανοτήτων του οικονομικού φορέα, που αναφέρονται στο άρθρο 58:

α) οι ακόλουθοι κατάλογοι:

ι) κατάλογος των εργασιών που εκτελέστηκαν την τελευταία πενταετία, κατά μέγιστο όριο, συνοδευόμενος από πιστοποιητικά ορθής εκτέλεσης και ολοκλήρωσης των σημαντικότερων εργασιών εάν είναι απαραίτητο για τη διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου ανταγωνισμού, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να ορίζουν ότι θα λαμβάνονται υπόψη στοιχεία σχετικών εργασιών που εκτελέστηκαν πριν από την τελευταία πενταετία..."

Τέλος θα πρέπει εδώ να αναφέρουμε τα οριζόμενα κ α τ ώ τ α τ α ό ρ ι α στο άρθρο 4 της οδηγίας:

Τ μ ή μ α 2

Άρθρο 4

Κατώτατα ποσά

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις προμήθειες των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 5 186 000 EUR για τις δημόσιες συμβάσεις έργων·

Συμπεράσματα:

1) η κοινοτική οδηγία ισχύει ανεπιφύλακτα για τα άνω των 5.186.000 € προϋπολογισμοί έργα.

Για τα κάτω ισχύει το εθνικό δίκαιο τηρουμένης της συνταγματικής αρχής της αναλογικότητας και του εν γένει κοινοτικού δικαίου.

Τώρα γιατί εμείς νομοθετήσαμε στον 4412 όλες τις ευρωπαϊκές οδηγίες - και επί τα μέγιστα- και στα κάτω της οδηγίας έργα είναι απορίας άξιον. Αφού έτσι κι αλλιώς δύο διακηρύξεις φτιάξαμε μία για τα πάνω και μία για τα κάτω.

Επίσης οι όροι της οδηγίας και του άρθρου 75 αναφέρονται ως δυνατότητα - "μπορεί να απαιτούν "και" είναι δυνατόν"- και όχι ως υποχρέωση των αναθετουσών αρχών.

Άρα δεν υφίσταται εκ του νόμου υποχρέωση να ζητούνται δυσανάλογες εμπειρίες οι οποίες περιστέλλουν τον ανταγωνισμό. Το αντίθετο. Θα μπορούσαν κάλλιστα να ζητάνε ως χρηματοοικονομικά κριτήρια τα ισχύοντα στο άρθρο 100 του ν.3669/08 για την καλούμενη τάξη. Γιατί πολλές αναθέτουσες αρχές γίνονται "βασιλικότερες" του βασιλέως;

Οι κύκλοι εργασιών, τα ίδια κεφάλαια τα πάγια και οι εμπειρίες των τάξεων του ΜΕΕΠ ήταν αρκετά σύμφωνα με τα μέχρι σήμερα ισχύοντα και υπεραρκετά σήμερα όταν ο τζίρος των επιχειρήσεών μας έχει μειωθεί κατακόρυφα.

2) η κοινοτική οδηγία παρουσιάζει ασάφεια στον προσδιορισμό του κύκλου εργασιών που άλλοτε είναι ετήσιος και άλλοτε ολικός της τριετίας.

Πολύ περισσότερο για τον ειδικό κύκλο εργασιών που στο παράρτημα ΧΙΙ για την τεχνική ικανότητα γίνεται αναφορά σε έργα προηγούμενης πενταετίας ή και περισσότερο.

Σε κάθε περίπτωση πουθενά δεν αναφέρεται σε ετήσιο κύκλο για τρία συνεχόμενα χρόνια όπως ορίζουν ορισμένοι εγχώριο i... υπερθεματιστές αναθετουσών αρχών.

Νομίζω ότι επειδή η οδηγία αναφέρεται σε παντός είδους οικονομικούς φορείς όταν μιλά για κύκλο εργασιών εννοεί τον γενικό κύκλο μιας εταιρείας που μπορεί να είναι και εργοληπτική και εμπορική και real estate και οτιδήποτε άλλο.

Και όταν αναφέρεται σε κύκλο εργασιών στον τομέα δραστηριοτήτων της σύμβασης μάλλον εννοεί τον κύκλο για τεχνικά έργα συνολικά και όχι εξειδίκευση αυτών σε ΟΔΟΠΟΙΑ,ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ κ.λ.π.

Η εξειδίκευση του κύκλου εργασιών ανάλογα με τις εργασίες της σύμβασης γίνεται στο κριτήριο της ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑΣ όπου ζητείται πίνακας εργασιών της τελευταίας πενταετίας ή και περισσότερο (π.χ επταετίας).

3) είναι ηλίθιο φαινότατο ότι ετήσιους (;) κύκλους εργασιών μέχρι το διπλάσιο της εκτιμώμενης σύμβασης του εκάστοτε έργου και ανάλογους κύκλους εξειδικευμένων εργασιών είναι αδύνατον να έχει η συντριπτική πλειοψηφία των καθημαγμένων από την κρίση ΜΜΕ του κλάδου ειδικότερα την τριετία 2015-16-17 όπου τα έργα ήταν δραματικά μειωμένα σε σχέση με το παρελθόν. Εδώ οι περισσότερες εταιρείες με το ζόρι κρατάνε την τάξη τους σύμφωνα με τον 3669/08.

Επίσης δεν αντιλαμβάνομαι γιατί πρέπει να τιμωρούνται με αποκλεισμό υγιείς επιχειρήσεις που δεν πήραν έργα την τελευταία τριετία λόγω και των υπερβολικών εκπτώσεων και να ευνοούνται όσες ... έσπασαν τα κοντέρ με 60ντάρια και 70άρια.

Όπως δεν αντιλαμβάνομαι πως προστατεύονται τα έργα από αναδόχους που έχουν ενδεχομένως μεγάλους τζίρους αλλά δυσμενέστερα οικονομικά στοιχεία, από άλλες με λιγότερο τζίρο αλλά οικονομικά υγιέστερες.

Κατά τα άλλα η οδηγία φροντίζει για την προστασία των εργοληπτικών Μικρο Μεσαίων Επιχειρήσεων από υπερβολικά υψηλά κριτήρια επιλογής όπως αναφέρεται στα εισαγωγικά της!!

Αν αυτό δεν είναι υποκριτικό για την Ελλάδα τότε ποιό είναι;

4) το αποτέλεσμα θα είναι, όπως έγραφα και σε παλιότερο άρθρο μου, η βίαιη υποβάθμιση της συντριπτικής πλειοψηφίας των επιχειρήσεών μας αν ισχύσουν έστω και όχι στην χειρότερη εκδοχή τα ανωτέρω κριτήρια επιλογής ανεξέλεγκτα όπως επιθυμεί η ΕΑΑΔΗΣΥ και τρίβουν τα χέρια τους πολλοί επιτήδριοι.

5) η κατάργηση σταθερών και προσβάσιμων - με τα σημερινά δεδομένα - κριτηρίων συμμετοχής στους διαγωνισμούς θα ανοίξει τον ασκό του Αιόλου των αποκλεισμών και της διαπλοκής έτσι πού παλιότερες παθογένειες με μελετοκατασκευές και αναθέσεις να φαντάζουν ... θεάρεστες πράξεις !!!

Δεν το γνωρίζουν αυτό στην ΕΑΑΔΗΣΥ που θέλουν να μεταβάλουν το θεσμικό πλαίσιο των δημοσίων έργων σε ... ξέφραγο αμπέλι;

Δεν τα γνωρίζουν στο υπουργείο;

Πως δέχτηκαν αβίαστα την αυτούσια και μηχανιστική θέσπιση της οδηγίας - και μάλιστα με δυσμενέστερη ερμηνεία - στο άρθρο 75 του νόμου κατά τις ... υπερήφανες διαπραγματεύσεις δύο ετών;

Και εμείς οι εργολήπτες που ήμασταν και τι λέγαμε για όλα αυτά;

Ωραία θα πει κανείς αυτά αλλά τι κάνουμε τώρα;

Προτείνω λοιπόν:

1) Στο προς ψήφιση προεδρικό διάταγμα για το νέο ΜΕΕΠ τα ελάχιστα όρια χρηματοοικονομικής και τεχνικής ικανότητας ανά τάξη που περιλαμβάνει να ισχύουν έτσι για όλους τους διαγωνισμούς με το αναφαίρετο δικαίωμα επιχείρησης που ανήκει σε μικρότερη από την καλούμενη τάξη σε ένα διαγωνισμό να μπορεί να λάβει μέρος σ' αυτόν - αυτοτελώς ή με δάνεια εμπειρία - εφ' όσον καλύπτει τα κριτήρια της καλούμενης τάξης (παράγραφος 4 του άρθρου 119 του ν.4472/2017.

2) Τα ανωτέρω ελάχιστα κριτήρια του ΜΕΕΠ να ισχύουν υποχρεωτικά για τα έργα με προϋπολογισμό μικρότερο της κοινοτικής οδηγίας.

Για τα έργα με προϋπολογισμό άνω του ορίου της οδηγίας να υπάρχει η δυνατότητα πρόσθετων κριτηρίων του άρθρου 75 αλλά μετά από γνωμοδότηση (όχι απαραίτητα σύμφωνη γνώμη) του οικείου τεχνικού συμβουλίου.

3) Η εξειδικευμένη ανά κατηγορία εμπειρία για τις τάξεις που προβλέπει το Π.Δ για τα ΜΕΕΠ να προσμετράτε στην επταετία και όχι στην πενταετία εφ' όσον ουσιαστικά αναφέρεται στην τεχνική ικανότητα και προβλέπεται στο παράρτημα XII της κοινοτικής οδηγίας 24/2014.

Με τις ρυθμίσεις αυτές ορίζεται σταθερό, ενιαίο και διαφανές πλαίσιο στις διακηρύξεις, συμβατό με τις κοινοτικές οδηγίες που εξαλείφει την στρέβλωση και τον περιορισμό του ανταγωνισμού καθώς και πιθανά φαινόμενα διαπλοκής.

Β. Οι υπερβολικές εκπτώσεις.

Προσωπικά έχω εξαντλήσει το θέμα αυτό σε προηγούμενες επιστολές μου.

Όμως η κατάσταση έχει εκτραχυνθεί και οι εκπτώσεις εγγίζουν πια το 80% θέτοντας σε απελπισία χιλιάδες επιχειρήσεις του κλάδου ενώ οι αναθέτουσες αρχές αγωνιούν μεν για την τύχη των έργων αλλά δεν κάνουν και τίποτα προκειμένου να εφαρμόσουν τον νόμο και να ζητήσουν αιτιολόγηση για τις εξωφρενικά χαμηλές προσφορές.

Περιμένουν, λένε, συγκεκριμενοποίηση του άρθρου 88 του ν.4412 από το υπουργείο.

Το υπουργείο "ξαναζωντάνεψε" την σχετική επιτροπή διαλόγου και υπάρχουν προτάσεις- και του ΣΑΤΕ με την ΠΕΔΜΕΔΕ - περί καθιέρωσης αλγόριθμου που θα εντοπίζει όριο ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών οι οποίες για μεν τα έργα κάτω από κάποιο όριο θα απορρίπτονται αυτόματα για δε τα άνω θα υπόκεινται σε αιτιολόγηση.

Το όριο αυτό μπορεί να είναι το καθορισμένο από τις κοινοτικές οδηγίες ή κάποιο μικρότερο π.χ 3.000.000 € ή 1.000.000 €.

Προσωπικά ήμουν και είμαι αντίθετος στην θέσπιση καθαρού μαθηματικού τύπου με αυτόματο αποκλεισμό των ασυνήθιστα χαμηλών προσφορών αρνούμενος να παραχωρήσω την επαγγελματική μου επιβίωση στα ... τυχερά παίγνια.

Σε κάθε περίπτωση όμως ότι είναι να γίνει πρέπει να γίνει άμεσα πριν πέσουν και άλλα έργα στον "καιάδα" των εξωφρενικών εκπτώσεων.

Νομίζω επίσης ότι και οι συνάδελφοι θα πρέπει με κάθε πρόσφορο μέσο παντοιοτρόπως να πιέζουν τις αναθέτουσες αρχές για αιτιολόγηση των ανωτέρω υπερβολικών προσφορών και να μην παρακολουθούν παθητικά τον εξευτελισμό και την καταστροφή τους.

Θεωρώ ότι όπως ο ... βρεγμένος δεν φοβάται την βροχή έτσι δεν πρέπει να φοβούμαστε την αιτιολόγηση αφού έτσι κι αλλιώς μειοδότες με τέτοιες εκπτώσεις δύσκολα γινόμαστε.

Γ. Οι διαγωνισμοί με σχέση ποιότητας και κόστους ή τιμής (άρθρο 86 του ν.4412/2016)

Πρόκειται για τη νέα μέθοδο που απεργάζονται κάποιοι προκειμένου να παρακάμψουν τον ανταγωνισμό των εκπτώσεων και να εισαγάγουν αδιαφανή κριτήρια, "ελεγχόμενα" στάδια, τύπους και βαθμολογίες έτσι ώστε η οικονομική προσφορά να έχει μικρή αξία αν δεν έχει την ανάλογη βαθμολογία η αν κοπείς στα προαπαιτούμενα.

Ουσιαστικά πρόκειται για επανέκδοση της παλαιάς αμαρτωλής μελετοκατασκευής που τώρα όμως μπορεί να ισχύσει για πληθώρα έργων.

Πρώτη που δημοπράτησε έργο με τέτοιο σύστημα ήταν η βουλή των Ελλήνων και τότε είχε διαμαρτυρηθεί ο ΣΑΤΕ.

Έκτοτε αρκετοί άλλοι δημοπράτησαν έτσι ακόμα και έργα μικρού προϋπολογισμού και πολλοί άλλοι προετοιμάζονται.

Φοβούμαι πως με τη μέθοδο αυτοί θα "στηθούν" πολλοί διαγωνισμοί και θα αποτελέσει ευρύτερα μοχλό αδιαφάνειας και διαπλοκής.

Άλλο ένα θέμα που πέρασε ... ντούκου. Η συνέχεια επ' αυτού αναμένεται ενδιαφέρουσα. Όπως επειγόντως αναμένονται και οι δικές μας προτάσεις.

Υ.Γ: αν για την πιθανή υλοποίηση των ανωτέρω προτάσεων - ή και άλλων - απαιτούνται τροποποιήσεις του νόμου μην μας πούνε ότι δεν γίνεται διότι οι ίδιοι τροποποιούν ανελλιπώς τον νόμο σχεδόν κάθε βδομάδα !!!

Πάτρα 9/11/2017
με συναδελφικούς χαιρετισμούς

ΣΤΑΘΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ